

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

© Климович О.В., Литвиненко Н.О., 2011

Протягом останніх років у світі розробляються нові інтерактивні моделі інноваційного процесу. Необхідність регулювання і стимулювання розвитку ринку інновацій обумовлена їх вирішальним впливом на макроекономічні показники економічного зростання; зміною структури економіки в напрямі збільшення частки наукоємного виробництва і сфери ділових послуг, виникненням одних виробництв і галузей із одночасним поступовим відмиранням і зникненням інших; інноваційною організацією суспільства та здатністю нації до прогресу; потребою у підвищенні рівня життя населення, освіти й охорони здоров'я, вирішення проблем зайнятості за рахунок створення нових високооплачуваних робочих місць; зменшення використання невідновних ресурсів і шкідливих викидів шляхом раціоналізації структури виробництва і споживання [1].

Україна вступає у XXI століття державою, що динамічно розвивається та прагне більш активно включитися у світові суспільно-економічні процеси, інтегруватися в європейське співтовариство. Така спрямованість розвитку потребує нових підходів до використання економічного, людського та природно-ресурсного потенціалу регіонів, що забезпечить досягнення якісно нового рівня ефективності та конкурентоспроможності економіки і рівня життя населення.

У Постанові Кабінету міністрів України “Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року” зазначено, що, незважаючи на значний економічний та інтелектуальний потенціал, Україна в цілому (як і регіони, зокрема) за інтегрованою оцінкою ефективності економіки, рівнем життя та екологічної безпеки, загальним рівнем розвитку інфраструктури, а також конкурентоспроможності суб'єктів господарювання значно поступається країнам Західної і Центральної Європи. Тобто, процес реалізації задекларованого на всіх рівнях державного управління в якості пріоритетного інноваційного напрямку розвитку економіки України залишає бажати кращого. Одна з головних причин – недостатнє інфраструктурне забезпечення на регіональному рівні. Окреслена проблема особливо актуальна для західних областей України, які необгрунтовано вважаються найменш привабливими для інвестування. Разом з тим аналіз показує, що належне інфраструктурне забезпечення інноваційної діяльності суб'єктів господарювання сприятиме зростанню економічного потенціалу регіонів [1]. Важливу роль у забезпеченні зближення регіонів має відігравати регіональна інноваційна політика, зміст якої формується на розумінні закономірностей інноваційного регіонального розвитку [2].

В умовах гострої конкуренції між регіонами за нові інвестиції (включаючи іноземний капітал) регіональна політика повинна бути спрямована на забезпечення регіонів інструментами державної підтримки, завдяки яким вони зможуть бути конкурентоспроможними на ринку інвестицій. Створення такої системи потребуватиме як прямої фінансової підтримки з державного бюджету, так і створення загальнонаціонального сприятливого інвестиційного клімату [2].

Основними інструментами державної підтримки, які використовуються у цьому напрямі, є: надання субвенцій для забезпечення розвитку інфраструктури; забезпечення умов для створення нових підприємств, у тому числі іноземних; формування державної та регіональної інфраструктури залучення інвестицій – агентств із залучення інвестицій; підтримка малого та середнього підприємництва.

Запровадження ефективної регіональної інноваційної політики, яка спрямована на вирішення проблем регіональної соціально-економічної нерівномірності через створення сприятливого середовища для активізації інноваційної діяльності в регіонах, залучення їх у науковий та інноваційний простір є необхідною умовою розвитку регіональної інфраструктури. У кожному регіоні в силу історичних умов та ресурсної забезпеченості існують свої особливості. Тому їх детальне вивчення через врахування специфічних регіональних умов допоможе визначити пріоритетність завдань регіональної інноваційної політики і підвищити її ефективність [3].

Для обґрунтування пріоритетних напрямків та заходів регіональної інноваційної політики діяльності України необхідно вирішити такі завдання:

- систематизувати сучасні теорії інноваційного регіонального розвитку;
- встановити закономірності впливу нерівномірності регіонального розвитку на економічне зростання країн, що перебувають у стані трансформації;
- узагальнити теоретичні концепції підприємств (фірм) у розрізі базових уявлень та моделей їх поведінки, розкрити сутність інновацій з огляду на специфічні умови розвитку економіки регіонів України;
- дослідити характер зміни інновацій в системі чинників регіонального розвитку та виявити закономірність циклічного інноваційного розвитку регіонів;
- встановити особливості інноваційної діяльності в економіці України загалом;
- виконати економетричний аналіз моделі інноваційного регіонального розвитку та виявити закономірності інноваційного розвитку регіонів України;
- проаналізувати досвід регіональної інноваційної політики Європейського Союзу та країн Центрально-Східної Європи;
- обґрунтувати на основі встановлених закономірностей напрямки та заходи регіональної інноваційної політики [3].

Серед основних проблем сьогодення, які потребують негайного розв'язання, є насамперед зосередження в регіональних органах управління основних фінансових ресурсів кожного регіону і неухильне дотримання при їх розподілі принципу пріоритетності інноваційного розвитку; забезпечення розробки та реалізації комплексних науково-технічних програм розвитку регіонів із залученням провідних наукових структур і наявної виробничо-економічної бази; формування і контроль за виконанням регіонального замовлення на інноваційно-технологічний продукт із забезпеченням його першочергового фінансування; забезпечення прозорості взаємодії регіональних органів управління із підприємницькими структурами регіонів, насамперед на основі відкритої інформації щодо обсягів і порядку надання регіональних замовлень, розподілу фінансових ресурсів, порядку й обсягів сплати податків; організація ефективної роботи регіональної інноваційної системи; диференціація і оптимізація податкових ставок, які знаходяться у сфері впливу регіональних органів управління із дієвою системою пільгового оподаткування суб'єктів господарювання, задіяних у виконанні територіальних науково-інвестиційних програм розвитку; організація і надання сприятливих умов для діяльності сервісно-логістичних центрів при регіональних інноваційних системах [4].

За результатами дослідження охарактеризовано основні проблеми інноваційної політики країни, можливості та шляхи їх усунення. Також визначено та узагальнено перелік першочергових пріоритетних напрямків розвитку регіональної інноваційної політики України, враховуючи закономірності інноваційного регіонального розвитку, що дозволить підвищити ефективність функціонування інфраструктури регіонів. Вважаємо, що першочерговими напрямки у цій сфері повинно стати регулювання економіки державою на рівні регіонів; забезпечення сприятливого інвестиційного клімату для залучення інвестицій в регіони; залучення регіонів до наукового та інноваційного простору та ефективне використання їх потенціалу.

1. Фаріон І., Савчук Л. *Регіональні аспекти розвитку інноваційної інфраструктури*. Науковий збірник: *Економічний аналіз*. - Випуск 5, ТНЕУ, 2010. – 117 с. 2. *Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року* Постанова Кабінету міністрів України від 21 липня 2006 р. 3. Нетудихата К.Л. *Інноваційні аспекти регіонального розвитку: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. екон. наук: спец. 08. 06. 01 – „Економіка підприємства й організація виробництва”/К.Л. Нетудихата –Дніпропетровськ, 2004. – 20 с.* 4. Собко О.М. *Активізація інноваційної діяльності промислових підприємств (на прикладі машинобудівних підприємств Західного регіону України)* автореф. дис. на здобуття ступеня канд. екон. наук: спец.08. 06. 01 – „Економіка підприємства й організація виробництва”/О.М. Собко- Тернопіль, 2002.